

Dažādi pasākumi pagastos nav iedomājami bez vokālā ansambļa dziesmām. To dziesmas muzikāli bagātina. Tie ir vērtība kopā dziedāšanai. Vokālajā ansamblī dalībnieku skaits nav mazāks par trim un lielāks par 12 dziedātājiem. Latvijā darbojas ap 700 sieviešu, vīru, jauktie, senioru (vismaz puse dziedātāju nav jaunāki par 60 gadiem), pusprofesionālie un profesionālie ansambļi.

Dziesmotu desmit gadu jubileju kopā ar domubiedriem nedēļas nogalē nosvinēja Raiskuma senioru jauktais ansamblis "Laika ritmi". Svētku reizē arī pārdomas par vokālo ansambļu izaicinājumiem un varējumu.

Jubilejā kopā ar draugiem

Ansambli "Laika ritmi" pazīst ne tika Pārgaujā, muzikālā varēšana allaž parādīta skatēs. Bet savulaik ideja, ka seniori varētu nākt kopā un dziedāt, radās kādā ekskursijā raiskumietēm Dagnijai Polei, Aleksandrai Leimanei un Mārai Zariņai. Uz pirmo mēģinājumu atnāca sešas kundzes un četri kungi. Par vadītāju uzrunāja raiskumieti Inu Aizgali. Būtiski, ka tika saņemts pašvaldības atbalsts, lai jaunais kolektīvs varētu darboties. Tāds tas bijis visus šos gadus. Novadnieki lepojas ar "Laika ritmiem". Jubilejas reizē sveiciens sūtīja bijušais Pārgaujas vadītājs Hardijs Vents, sveica apvienības pārvaldes vadītājs Didzis Zemmers.

"Ar kolektīvu ir viegli strādāt. Mums ir savs menedžeris - Dagnija Pole. Viņa noorganizē visu, kas vajadzīgs, ir klāt katrā mēģinājumā. Tos bez nopietna iemesla neviens nekavē. Esmu pateicīga un gandarīta, ka man ir "Laika ritmi", saka vadītāja.

Ansamblī dzied sešas sievas un seši vīri. Šosezon piepulcējušies jauni dziedātāji. "Kad kāds aiziet, nav grūti ieinteresēt citu vietā. Tikai jāatnāk uz pirmo mēģinājumu, tā gaisotne, kas valda ansamblī, ievēl. Un, protams, vēlētāji dziedāt," par savējiem saka I. Aizgale un piebilst, ka dziedātāji paši rada sev svētkus, domubiedriem esot kopā, gūst pozitīvu lādīņu.

Jubilejas reizē "Laika ritmi" dāvāja kopādziedāšanas svētkus arī draugiem: sieviešu ansamblim "Pārgaujas lakstīgalas", Līgatnes senioru sieviešu ansamblim "Mantojums", Vaives pagasta sieviešu ansamblim "Tieši tāpēc!", Valmieras jaukto senioru ansamblim "Dziesmotā senatne", Limbažu vīru ansamblim "Dzilēzers".

Dziedāt ansambli

"Ansamblis – tā ir kopā būšana mazākā pulkā," saka Raiskuma senioru ansambļa "Laika ritmi" dziedātājs Dzintars Gulbis, bet Imants Lācis piebilst, ka koristi vairāk sadalās pa grupām, bet ansamblī visi ir ko-

pā. "Ansamblī katra balss dzirdama, katram daudz lielāka atbildība," uzsver Indulis Buka. "Korī vairāk esi līdzdziedātājs, vari padziedāt klusāk, būt nemanāmāks, ansamblī esi solists, jo katru dziedātāju dzird. Tikko padziedi klusāk, vadītāja uzreiz saprot. Jāstrādā daudz, dziesmas kārtīgi jāiemācās," pārdomās dalās Vaives pagasta sieviešu vokālā ansambļa "Tieši tāpēc!" dziedātāja Inta Ezerniece, bet Anita Feldmane uzsver, ka ansamblis ir mikrokolektīvs, kurā saista ne tikai dziesma un koncerti, arī vienādas domas, kurā kopā priecājas un pārdzīvo bēdas. "Ir mēneši, kad katru sestdienu ir kāds koncerts. Braucam pie draugiem uz Naukšēniem, Lodi, Baldoni, tepat kaimiņiem, iegūstam jaunus draugus," stāsta Dace Silava, bet Sandra Eglīte papildina: "Esam tikai sešas. Pandēmijas laikā divas aizgāja, ļoti vajag altus. Ja kāda netiek uz koncertu, tad ir ļoti grūti, ja vienai jānotur sava balss. Ja vairāk dziedātāju, ir vieglāk." Sarmīte Bojāre atzīst, ka koncerti parasti ir brīvdienās, ne vienmēr gribas kaut kur doties. "Bet, kad aizbrauc, ir gūts gandarījums, tā sajūta, saproti, kāpēc dzied," teic S.Bojāre.

"Ansamblī katram pašam jāspēj noturēt savu balsi, dažkārt vienam, jābūt muzikāli izglītotam, jo nav diriģenta, kurš vadīs dziesmas skanējumu," atgādina Līgatnes sieviešu senioru ansambļa "Mantojums" vadītāja Dace Bicāne un piebilst, ka "Mantojuma" dziedātājiem koncertos nekad nav rokās mapes ar notīm. Tas vienmēr bijis pašsaprotami. Dziedātāji ar lepmumu atzīst, ka ne katrs var dziedāt ansamblī, nepietiek arī tikai ar muzikalitāti, jābūt personības valdzinājumam, jo uz skatuves katrs dalībnieks labi redzams.

Justies līdzvērtīgiem Dziesmu svētku kustībā

Lai arī vokālo ansambļu ir daudz, runājot par Dziesmu svētku kustību, kuras dalībnieki ir arī vokālie ansambļi, par tiem tiek runāts retāk.

Par to, ka vokālajiem ansambļiem trūkst jaunu dziesmu, tiek spriests gadiem. Katra kolektīva vadītājs atrod savu ceļu, ko izvēlēties. Vai vokālie ansambļi citu amatierkolektīvu vidū jūtas novērtēti? Ansambļu vadītājas atzīst, ka pagastos tie tiek aicināti dziedāt visdažādākajos pasākumos. Nelielam kolektīvam ir vieglāk iesaistīties. Savukārt deju kolektīvu koncerti nav iedomājami bez kāda dziedoša ansambļa uzstāšanās.

Vaives pagasta sieviešu vokālais ansamblis "Tieši tāpēc!" vadītāja Ilze Grinfelde atklāj, ka dziedātājiem ir trīs mapes ar dziesmām, kurās ir mēģinājumu un koncertu dziesmas, un tās, ku-

Lai dziedātu ansamblī, jābūt arī personības valdzinājumam

■SVĒTKU REIZĒ. Raiskuma senioru jauktais ansamblis "Laika ritmi".

Foto: SARMĪTE FELDMANE

ras kādreiz dziedātas. "Repertuārā ik pa laikam atjaunojam vecās dziesmas, iekļaujam kādu skaistu dziesmu no koru repertuāra. Būtu labi, ja būtu vairāk tautsdziesmu apdaru, kas nav tik sarežģītas, ja būtu pieejami krājumi, kuros ir ansambļu repertuārs. Koncertos, ja dzirdam kādu dziesmu, kas iepatikas, iekļaujam repertuārā," pieredzē dalās I.Grinfelde.

Līgatnes "Mantojuma" vadītāja D. Bicāne uzsver, ka ansambļiem nav repertuāra, katrs dzied tās dziesmas, kuras var izdziedāt. "Mantojumā" ir pieredzējušas dziedātājas. Sievas ir cienījamā vecumā, Guntai Zariņai jau 86," bilsts vadītāja.

"Pārgaujas lakstīgalu" vadītāja Elita Tomšone uzsver, ka pašiem jāmeklē, ko dziedāt, kur var piedalīties. Viņa vērtē, ka korīem, deju kolektīviem skatēs ir kopīgs repertuārs, tie sadalīti pēc apgūta repertuāra grūtības pakāpes un skatē rāda savu varēšanu, tiek arī vērtēti. "Konkurence ir nežēlīga, un nav brīnums, ka ansambļi skatēs nepiedalās. Ansambļu mazāk nepaliek, dziedātāji dziedot vēlas gūt pozitīvas emocijas, kaut vai gribas dzirdēt, ka turpinām tradīciju, ka esam daļa no Dziesmu svētkiem piederīgajiem. Skatē dziedātāju pašvērtējums tiek pazemināts. Nevar no cilvēkiem, kam nav muzikālā izglītība, prasīt augstāko muzikālo līmeni," pārdomās dalās E.Tomšone un piebilst, ka vismaz līdz šim ne viņai kā vadītājai, ne kolektīvam pēc piedalīšanās skatēs, arī iegūta augsta novērtējuma, nekas nav mainījies. "Pārgaujas lakstīgalās"

dzied desmit sievas, repertuārā ir piecālsīgas, arī sešālsīgas dziesmas. Vadītāja atzīst, ka varētu apgūt sarežģītākas dziesmas, bet, ansamblī nav kā korī, ar ko strādā arī kormeistars.

E.Tomšone atgādina, ka iepriekšējos Dziesmu svētkos ansamblī varēja piedalīties ielu koncertos. "Bet tā nav tā sajūta, ko izjūt Dziesmu svētkos, ja pašiem jāizdomā, kur dziedāt. Ir iespāids, ka Dziesmu svētkos neesam īpaši gaidīti, tāpēc braucam, kur mūs aicina un gaida," saka E.Tomšone.

"Laika ritmu" vadītāja Ina Aizgale pati aranžē tautsdziesmas. "Zinu savu ansambli, zinu, ko var nodziedāt, izvēlos, lai dziesmas ir muzikālas un nav pārāk sarežģītas," teic vadītāja un uzskata: "Ansamblim sevi ir jāparāda, lai citi zina, ka tāds ir. Tie ir gan koncerti kopā ar draugiem, gan piedalīšanās pasākumos. Gatavošanās koncertam vai skatē mobilizē kolektīvu un arī uzlādē," saka vadītāja. Pagājušajā mēnesī Latvijas vokālo ansambļu Vidzemes skatē "Laika ritmi" ieguva 2.pakāpes diplomu, skatē ansamblis piedalījies, lai pēc pandēmijas pārtraukumiem paši sev apliecinātu, ka dziesmas skan. "Nepretendējām kļūt par Dziesmu svētku dalībniekiem, bet sevi parādījām labi," teic I.Aizgale.

Vidzemes skatē gatavojās arī Līgatnes "Mantojums", bet dzīve izdarīja izmaiņas.

"Skatē jāizcīna ceļš uz Dziesmu svētkiem. Katrs dziedam, ko varam pacelt," saka D.Bicāne un pastāsta, ka vada arī vīru senioru ansambli Siguldā. Tajā ir da-

lībnieki, kuri agrāk nav dziedājuši, bet viņiem patīk dziedāt. Vadītāja uzsver, ka no šāda kolektīva nevar prasīt augstus muzikālus sasniegumus. Nākamgad "Mantojumam" 20. sezona. Kolektīvs cer, ka tiks pie jauniem tērpiem un varēs sarīkot skaistu koncertu kopā ar draugiem.

Vadītājas atzinīgi vērtē pirmo pandēmijas Cēsu koru aprīņķī rīkotās vokālo ansambļu skates vai sadziedāšanos. I.Grinfelde pastāsta, ka Cēsu novada kultūras pārvaldei ierosinājusi sarīkot visu novada ansambļu festivālu. "Ne kā skati, bet lai paši redzam, cik daudz esam. Ir tādi, kuri skatēs piedalās, tādi, kuri dziedot savam priekam, uzstājas pagastos vai biedrībās. Novadā ansambļu ir daudz. Tie varētu kaut vai pilsētas svētkos padziedāt skvēros, ne jau vienmēr jābūt apskaņošanai," atklāj I.Grinfelde, bet E.Tomšone piebilst, ka ansambļiem ir svarīgi uzstāties, redzēt un dzirdēt citus kolektīvus. Un, protams, priecēt klausītājus. □

Lappusi sagatavojusi
SARMĪTE FELDMANE

Projektu finansē
Mediju atbalsta fonds
no Latvijas valsts
budžeta līdzekļiem

MAF
Mediju atbalsta fonds

Mediju atbalsta fonda ieguldījums no
Latvijas valsts budžeta līdzekļiem.
Par saturu atbild projekta īstenotājs
izdevniecība SIA "Cēsu Druva".